

วันที่ ๒๒ พ.ค. ๕๖ ผมเข้าร่วมกิจกรรม DFC3 Orientation จัดโดย [สถาบันคลังสมองของชาติ](#)

DFC ย่อมาจาก [Dean for Change](#) รุ่นนี้เป็นรุ่น ๓ จัดเพื่อเตรียมคนเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย ระดับคณบดี ที่มีหัวใจ จิตใจ และทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง

จากการเข้าร่วมประชุมวันนี้ ผมเห็นชัดเจนว่าการดำเนินการหลักสูตรนี้เข้มข้น และมีคุณภาพสูงมาก โดย keyword ของหลักสูตรคือ change, internationalization, และ collaboration และในวันนี้มีการฝึกเทคนิค ๒ อย่าง เพื่อใช้ในกิจกรรมร่วมกันตลอดหลักสูตร คือ [storytelling](#) และ [gallery walk](#) ผมได้คุยกับทีมของคลังสมองและทราบว่า ตอนไปดูงานที่เยอรมัน ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๔ มิ.ย. ๕๖จะใช้เครื่องมือ AAR ด้วย โดยทำกันบนรถระหว่างเดินทาง ทีมของสถาบันคลังสมองได้เตรียมข้อมูลไว้อย่างดี ว่าการเดินทางช่วงต่างๆ ในเยอรมันมีเวลาเท่าไร จะใช้ประโยชน์ของเวลาให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ร่วมกันโดยทำ AAR

ผู้เข้าร่วมหลักสูตรมี ๑๘ คน จาก ๑๑ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่ส่งคนเข้าร่วมมากที่สุดคือ มข. ๓ คน มาจากคณะวิทยาการจัดการคณะเดียว มีวิทยาการเดินทางไปเยอรมันด้วย ๔ คน ผมเป็นคนหนึ่งในนั้น

ในวันปฐมฤกษ์นี้ ศ. ดร. ปิยะวัติ บุญ-หลง ผอ. สถาบันคลังสมองได้เกริ่นนำขั้นตอนของกระบวนการเปลี่ยนแปลง ๘ ขั้นตอนของ Kotler เป็นการเรียนทฤษฎีแบบเกริ่นนำ ให้ไปค้นคว้าเองต่อ แล้วไปดูตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัย ๗ แห่งในเยอรมัน แล้วจึงกลับมาทำ “แบบฝึกหัด” ของตนเอง เรียกว่า PAP (Program Action Plan) ตามด้วยการนัดหมายมารวมตัวแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ จะมีรายการ Learn and Share ใช้เวลา ๕ วัน เพื่อเรียนรู้ change module ที่สำคัญสำหรับมหาวิทยาลัยไทย รวม ๖ หน่วย โดยจะมีรายการไปดูงานที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ด้วย เป็นการเสริมความรู้เชิงทฤษฎี และตัวอย่าง สำหรับให้ผู้เข้าหลักสูตรได้นำไปใช้ปฏิบัติจริงใน PAP รายการ PAP นี้ จะมีการทำงานต่อเนื่อง จนมี Final Conference วันที่ ๙ - ๑๐ ม.ค. ๕๗

ผมมีความรู้สึกหลังฟังรายละเอียดของการเดินทางไป study visit ที่เยอรมันว่า เป็นการเดินทางที่มีการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เข้มข้นมาก ในขณะเดียวกัน ก็จัดให้มีทัศนศึกษา และมีเวลาให้ข้อบ่งด้วย และที่พักก็ดีมาก คือได้เรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมด้วย

ต่อไปนี้เป็นบันทึกระหว่างเดินทางจริงๆ ที่ผมใช้ iPad Mini บันทึกเป็นระยะๆ

วันที่ ๘ - ๙ มิ.ย. ๕๖

เราเดินทางโดย TG 920 เครื่องบิน A380-800 ซึ่งมี ๒ ชั้น ชั้นหนึ่งกับชั้นธุรกิจอยู่ชั้นบน เวลาขึ้นเครื่องเดินเข้าวงก็แยกทางกัน ทางไปชั้นบนก็ค่อยๆ ลาดขึ้น ไม่ใช่เป็นสองชั้นแบบเครื่องบินจัมโบ้ โบอิง 747 ผมเข้าใจว่า เครื่องบิน A380 ไม่มีบันไดติดต่อระหว่างชั้นบนกับชั้นล่าง เดว่าแยกขาดจากกัน

ชั้นธุรกิจจัดที่นั่งเป็นแถว 2-2-2 โดยมีที่นั่งริมหน้าต่างด้านละ ๒ ที่ เพราะจัดที่นั่งด้านริมหน้าต่างให้เหลื่อมกัน แต่ละที่นั่งออกสู่ทางเดินได้เหมือนกัน ดังนั้นวิธีเลือกที่นั่งจึงควรเลือกที่นั่งริมหน้าต่างจะดีกว่า เพราะออกไปเข้าห้องน้ำง่ายเหมือนนั่งที่นั่งตรงกลาง อย่าง 15F ที่ผมได้รับ แต่ได้ความเป็นส่วนตัวมากกว่า คือไม่มีคนนั่งข้าง รวมทั้งมีที่เก็บของข้างๆ ที่นั่งด้านในด้วย

ที่นั่งมีการออกแบบตำแหน่งระหว่างที่นั่งตัวหน้ากับตัวหลังให้สลับหรือเหลื่อมกัน เพื่อให้ได้พื้นที่เหยียดขา เมื่อปรับนอนก็จะราบ ดีกว่า A340 ที่ผมนั่งไปซูริกเมื่อเดือนที่แล้ว ที่เอนได้เพียงเกือบราบ แต่อย่างไรก็ตาม ที่นอนมันแคบหน่อย คนตัวโตๆ ยังรู้สึกคับแคบ คนที่นั่งข้างผมตัวโต ผมก็ตัวโต ต้องระมัดระวังไม่ให้พลิกตัวไปโดนกัน

อาหารที่เลี้ยง (ตอนตีหนึ่ง) ก็คล้ายๆ กันกับการบินไทยเที่ยวอื่นๆ วันนี้ผมกินปลาปรุงแบบฝรั่งซึ่งผมไม่ได้จดชื่อไว้ อร่อยอย่างที่ไม่เคยกินมาก่อน ไวน์แดงก็อร่อยอย่างเดิม แต่ของหวานซึ่งเป็นชีสเค้ก ไม่อร่อย หวานเกินไป

ผมนอนแล้วตื่นขึ้นมาตึมน้ำ เพราะคอแห้ง และไปถ่ายปัสสาวะ 3-4 ครั้ง รวมนอนได้ ๖ ชั่วโมง แปลกมากที่เดินทางคราวนี้ผมคอแห้งมาก สิ่งที่ต้องระวังคือ เบาหวานกำเริบ

เครื่องบินใหม่ เทคโนโลยีหลายอย่างก็ใหม่ เราได้เห็นความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชัดเจน ในส่วนที่สัมผัสกับผู้โดยสาร และในส่วนที่เราไม่ได้สัมผัส จอสื่อสารตรงหน้าที่นั่งใหญ่ หูฟังคุณภาพสูง เพลงเพราะ และมีที่ชาร์จไฟด้วย UBS และเสียบ iPhone หรือ thumb drive ของเรา ดูหนัง ฟังเพลงได้ แต่ผมทดลองเสียบ thumb drive เพื่อดูหนังแล้ว ไม่เก่งอย่างที่คิด หรืออาจเพราะผมใช้ไม่เป็นก็ได้

เมื่อลงเครื่องบินที่แฟรงก์เฟิร์ต ต้องไปผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง แล้วผ่านการตรวจความปลอดภัย เครื่องตรวจของเยอรมันเขาละเอียดมาก ขนาดผมเอาของออกจากตัวหมดแล้ว มันก็ยังร้อง ต้องไปตรวจตัวอย่างละเอียด และถอดรองเท้าตรวจอย่างละเอียดมาก ในที่สุดก็พบจำเลย 2 อย่าง คือชิปกางเกง กับแปรงชอกฟันอันเล็กๆ ที่มีแกนเป็นเหล็ก

ในกระเป๋าถือขึ้นเครื่องมีของที่เป็นโลหะหลายอย่าง เขารอเปิดตรวจ เจ้าหน้าที่บอกให้ผมเปิด ผมตอบว่ายูเปิดก็ได้ เขายืนยันว่าผมต้องเป็นผู้เปิด

ซึ่งตรวจแล้วก็ผ่านด้วยดี

แต่ผมไปนึกขึ้นได้ตอนอยู่บนเครื่องบิน บินจากแฟรงค์เฟิร์ต ไปเบอร์ลิน ว่าผมลืมหยิบ MacBook Air มาด้วย ทั้งไว้บนสายพานตรวจนั่นเอง

สนามบิน แฟรงค์เฟิร์ต ผมค้น เพราะ transit บ่อยในปีก่อนๆ เพื่อไปเจนีวา ดัง [บันทึกนี้](#) ในที่สุดผมไปถึง Gate A21 เพื่อขึ้นเครื่องบินไปเบอร์ลิน ก่อนคนอื่นๆ

บินชั่วโมงเดียว สายการบินลุฟท์ฮันซ่า เครื่อง Airbus A321 ผู้โดยสารเต็มลำ ถึงเบอร์ลิน คุณทานาส มิเชล ไกด์ของบริษัททัวร์ มารับ พาไปขึ้นรถบัสคันใหญ่ ไปชม [Charlottenburg Palace](#)

โดยมีไกด์เยอรมันอธิบาย พาไปชมสวนก่อน แล้วไปชมบางห้องของวัง ซึ่งเริ่มต้นด้วยวังเล็กๆ เพื่ออยู่ส่วนตัว แต่ในที่สุดก็ถูกใช้เป็นพระราชวังเพื่อแสดงอำนาจ มีห้องที่สร้างให้อื้ออวดมั่งมีของ กษัตริย์ปรัสเซีย

ในสวนมีต้นไม้เมืองร้อนจำนวนหนึ่งปลูกในกระถางใหญ่ เช่นส้มจีน ในฤดูหนาวต้องย้ายไปอยู่ในห้องกระจกประดับหิมะ ไกด์บอกว่าต้นไม้เหล่านี้อายุ ๔๐ ปี เป็นคล้ายๆ บอนไซ ออกลูกด้วย

เรามีเวลาชั่วโมงเศษ สำหรับชมวังและสวน ตอนเราไปถึงบริเวณลานหน้าวังก่อน ๑๐ น. ไม่มีคนเลย จนแปลกใจว่าเหมือนวังร้าง แต่ตอนเข้าไปชมในวังก็พบว่ามีย่านนักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นกลุ่มๆ มากมายขวกไขว่ และเมื่อออกมาที่ลานหน้าวังตอนขากลับ เวลา ๑๒ น. ก็ตกใจที่มีคนเต็มไปหมด

ผมขอให้คุณทานาสไกด์ ช่วยติดต่อสนามบินแฟรงค์เฟิร์ต ติดตามของหาย คือ MacBook Air จากคำพูดของเขาทำให้ผมนึกได้ว่า หากไม่มีไกด์ช่วยเหลือ ขากลับผมสามารถไปสอบถามที่ สนง. Loss & Found ของสนามบินได้

กลับมาที่โรงแรม Streigenberger Berlin แล้วเดินไปตลาดเลาถนใหญ่ ที่สามารถเดินไปตลาดเพื่อ ช็อปปิ้งได้ สินค้าราคาไม่แพง แล้วเดินกลับมากินอาหารที่ภัตตาคารใกล้ๆ โรงแรมชื่อ La Sepia เป็นอาหารเยอรมัน ที่ใช้ได้ แต่อร่อยไม่เท่า Bei Otto ที่ผมเพิ่งไปกินเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว เมื่อผมเอย่ว่าผมชอบรสชาติของภัตตาคารเยอรมันที่สุกุมวิทชอย ๒๐ มากกว่า ศ. ดร. ศันสนีย์ไชยโรจน์ ก็เอยชื่อ bei Otto และบอกว่าไปกินบ่อย เพราะอยู่ใกล้บ้าน

ที่จิ้งร้านอาหาร La Sepia เขาขึ้นป้ายว่าเขาเก่งด้านปลาอย่าง แต่ผมไม่ได้สังเกต (มาสังเกตตอนเดินออกกำลังผ่านในเช้าวันรุ่งขึ้น) ผมจึงไม่ได้สั่งปลา แต่สั่งเนื้อแกะ กินกับไวน์แดง ซึ่งผมคิดว่าเป็นไวน์ธรรมดาๆ ไม่อร่อย หลังจากนั้นผมจึงถือหลัก “มาเมืองเปียร์ต้องดื่มเปียร์”

ระหว่างกินอาหารผมถาม ผศ. ดร. ชลทิศ เอี้ยววรวิมล คณบดีคณะวิศวะ ม. ศรีปทุม เรื่องบัณฑิตของมหาวิทยาลัยกับการทำงาน ท่านบอกว่าไม่มีปัญหา เพราะมหาวิทยาลัยร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจใกล้ชิดมาก เชิญเขามาดูแบบหลักสูตร และส่ง นศ. ไปฝึกงาน เมื่อจบก็ได้งาน โดยหลักสูตรของ ม. เอกชนเน้นปฏิบัติ ไม่ใช่ทฤษฎี

ตอนเย็นก่อนออกไปนั่งเรือเที่ยว คุณทานาส ก็มาบอกข่าวดีว่าทางสนามบินเก็บ MacBook Air ไว้ให้แล้ว เราตกลงกันว่า ไปรับวันกลับเลย

16.15 น. ล้อหมุน จากโรงแรมรถคันเล็กนั่งได้ 22 คนพอดี พาเราไปที่ท่าเรือ รอขึ้นเรือที่เหมาลำเฉพาะกลุ่มพวกเรา พาalongแม่น้ำ Spree พังเทปบรรยายอาคารสถานที่สองฝั่งแม่น้ำ สิ่งที่น่าสนใจคือมีที่พักผ่อนหย่อนใจสองฝั่งคลองมากมาย และการสร้างอาคารที่ทำการของนายกรัฐมนตรีอาคารใหม่ออกแบบโด่งดงามทันสมัย เป็นศิลปะยุคใหม่ และได้เห็นว่า ในยุคแบ่งเบอร์ลินเป็นฝั่งตะวันออกกับตะวันตกนั้น แม่น้ำกั้นเพียงแค่นิดเดียว

เมืองเบอร์ลินจึงมีทั้งส่วนที่เป็นเมืองเก่า และส่วนที่เป็นเมืองใหม่ ยังมีการก่อสร้างอีกมากมาย เห็นเครนก่อสร้างเต็มไปหมด

นั่งเรือกลับไปกลับมา ๑ ชั่วโมง กลับมาขึ้นท่าเดิม แล้วเดินไปที่อาคารรัฐสภาท่ามกลางสายฝนพริ้ว ผ่านบริเวณที่นั่งเรือผ่าน ได้เห็นวิวงามจากบนฝั่ง ไปกินอาหารเย็นที่ภัตตาคาร Kaefer บนระเบียงของอาคารโดมของรัฐสภา อาหารหลักเป็นปลา อร่อยทีเดียว แต่ก็ยังสู้ bei Otto ไม่ได้

กินอาหารเย็นเสร็จ เดินลงมาโดนฝนหนักกว่าขามา แต่ก็เดียวเดียว กลับถึงโรงแรมนอนหลับเป็นตาย

วิจารณ์ พานิช

๑๕ มิ.ย. ๕๖

คัดลอกจาก <http://www.gotoknow.org/posts/541768> มีรูปสวยๆหลายรูปถ้าต้องการชมรูปโปรดเข้าไปที่ link ข้างบน